

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3199/2020
14.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић, Божидара Вујичића, Бисерке Живановић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Ивановић, адвокат из ..., против туженог Универзитета уметности, Факултет примењених уметности, Београд, ради исплате отпремнине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2068/17 од 03.04.2019. године, у седници одржаној 14.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле, као изузетно дозвољеној, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2068/17 од 03.04.2019. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2068/17 од 03.04.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 31/16 од 08.11.2016. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 31/16 од 08.11.2016. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да јој плати 292.801,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2014. године до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка од 58.312,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2068/17 од 03.04.2019. године, жалба тужиле је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена, па је тужилца обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка од 7.500,00 динара, а њен захтев за накнаду трошкова парничног поступка је одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиле, применом члана 404. ЗПП, имајући у виду да је уз

ревизију достављена одлука Апелационог суда у Београду, којом је у предмету са истим тужбеним захтевом и чињеничним стањем донета другачија одлука, из чега произлази да су основани наводи о различитом поступању (одлучивању) суда у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији ради уједначавање судске праксе, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог и обављала је послове ... . Решењем туженог од 25.12.2014. године утврђено је да јој, због одласка у пензију, престаје радни однос са 26.12.2014. године, те да ће јој тужени исплатити припадајућу отпремнину и то две просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – најкасније у року од 30 дана од дана одласка у пензију, а разлику до пуног износа отпремнине утврђеног Појединачним колективним уговором за високо образовање по добијању ових средстава од Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Тужени је по овом основу исплатио тужилци 121.964,00 динара, што представља две просечне зараде у РС према последњем објављеном податку републичког завода за статистику, док јој разлика до износа утврђеног Појединачним колективним уговором није исплаћена.

Код овако утврђеног чињеничног стања судови су одбили тужбени захтев којим је тужила тражила да се тужени обавезе да јој исплати разлику до износа отпремнине утврђеног ПКУ за високо образовање, налазећи да је тужени према тужилци испунио своју законску обавезу из члана 119. став 1. тачка 1. Закона о раду, исплатом две просечне зараде у РС према последњем објављеном податку републичког завода за статистику.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијаном одлуком одбијен тужбени захтев уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, одредбом члана 119. став 1. тачка 1. у вези става 3. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр.24/05, ... и 75/14, који је био на снази у спорном периоду), прописано је да је послодавац дужан запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију, у складу са општим актом, а најмање у висини две просечне зараде, а под просечном зарадом се подразумева просечна зарада у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику. Посебним колективним уговором за високо образовање, који се примењује и код туженог („Сл. гласник РС“ бр.12/09 и 9/12), предвиђено је да је послодавац у обавези да запосленом, при одласку у пензију, исплати отпремнину у висини од три плате запосленог у моменту исплате (члан 23. став 1. тачка 1. ПКУ).

Уговором о раду и општим актима послодавца, у које спада и колективни уговор, могу се утврдити већа права и повољнији услови рада од права и услова

утврђених законом (члан 8. став 2. Закона о раду), што подразумева да се могу утврдити и већи износи отпремнине од законом одређених, у ком случају је обавеза послодавца да се тога придржава.

Применом наведених законских одредаба, Врховни касациони суд налази да нижестепени судови погрешно закључују да је исплатом две просечне зараде у РС, тужени према тужиљи испунио своју законску обавезу из члана 119. став 1. тачка 1. Закона о раду. Наиме, ова одредба одређује само законски минимум висине отпремнине која се запосленом мора исплатити приликом одласка у пензију, а управо обавезује послодавца да отпремнину исплати у висини утврђеној општим актом, што је у конкретном случају Посебни колективни уговор за високо образовање, који се примењује и код туженог. Како висина отпремнине утврђена општим актом послодавца запосленом припада по самом закону, послодавац исту не може ничим ограничавати, нити условљавати, па ни евентуалним добијањем наменских средстава од надлежног министарства.

У конкретном случају, тужени је решењем од 25.12.2014. године, правилно утврдио да тужиља има право на отпремнину у складу са ПКУ за високо образовање, али јој је у року који је сам одредио - 30 дана од дана одласка у пензију, исплатио само две просечне зараде у РС према последњем објављеном податку републичког завода за статистику, док јој разлику до висине отпремнине коју одређује ПКУ није платио ни у наведеном року, ни до закључења расправе у овом поступку, па Врховни касациони суд налази да тужиља основано потражује исплату исте.

Међутим, како су нижестепени судови одбили тужбени захтев уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, односно није утврђено који износ отпремнине припада тужиљи по одредби члана 23. став 1. тачка 1. ПКУ за високо образовање, а тиме ни висина разлике коју тужиља тужбом потражује, Врховни касациони суд је, применом члана 416. став 1. ЗПП, укинуо нижестепену одлуку, односно одлучио као у ставу другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање, имајући при том у виду наводе из овог решења, а потом, правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић